

PRORAČUN EU ZA PRIHODNOST

#EUBudget #FutureofEurope

14. junij 2018

Evropska unija je največja svetovna donatorka razvojne pomoči, glavna trgovinska partnerica in največja tuja vlagateljica v skoraj vseh državah sveta. Ker spodbuja mir in stabilnost ter razširja svoje vrednote in pravila tudi v drugih državah, se v vse bolj kompleksnem in povezanem svetu srečuje s številnimi izzivi pa tudi priložnostmi. Blaginja in mir v sosedstvu EU pozitivno vplivata na blaginjo EU.

Proračun EU podpira Unijo pri izvajanju njenih prednostnih nalog na svetovni ravni, pomaga pa ji tudi pri spopadanju z izzivi in izkoriščanju priložnosti ter pri širjenju njenih interesov v svetu, tudi v okviru večstranskih rešitev. Novi dolgoročni proračun bo prinesel znatne posodobitve zunanje razsežnosti proračuna EU. Povečal bo učinkovitost in prepoznavnost zunanjih politik EU, okrepil usklajevanje z notranjimi politikami ter EU omogočil prožnost za hitrejši odziv na nove krize in izzive.

INSTRUMENT ZA SOSEDSTVO TER RAZVOJNO IN MEDNARODNO SODELOVANJE (NDICI)

Instrument bo skrbel za usmerjanje največjega dela sredstev za zunanje delovanje v višini **89,2 milijarde evrov**. Gre za glavni instrument EU, ki bo namenjen izkoreninjenju revščine ter spodbujanju trajnostnega razvoja, blaginje, miru in stabilnosti.

Več sredstev
za zunanje ukrepe EU

Poenostavitev: manj
instrumentov, vključitev
Evropskega razvojnega
sklada v proračun

Prožnost na večletni
podlagi bo EU omogočala
odziv na spreminjajoče
se okoliščine

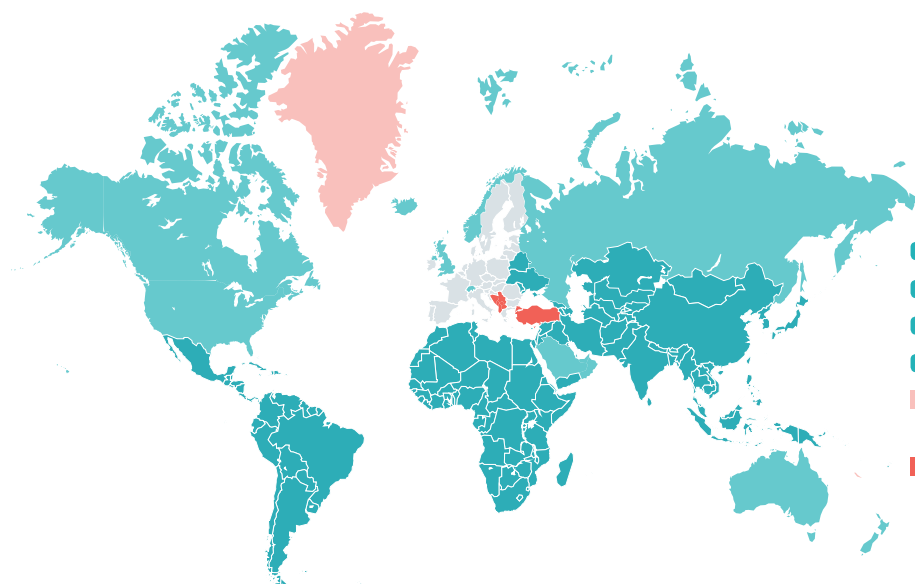

Večja **preglednost** in
demokratski nadzor

NA KRATKO O NOvem INSTRUMENTU:

1. GEOGRAFSKI STEBER bo zagotovil pomoč v višini **68 milijard evrov** za spodbujanje **dialoga in sodelovanja** s tretjimi državami. Finančna sredstva bodo prilagojena potrebam in prednostnim nalogam posameznih regij, ki odražajo strateške prioritete EU, zlasti v **sosedstvu EU** in **Afriki** ter v državah, ki najbolj potrebujejo pomoč.

- NDICI – sosodstvo: **22 milijard evrov**
- NDICI – podsaharska Afrika: **32 milijard evrov**
- NDICI – Azija in Pacifik: **10 milijard evrov**
- NDICI – Amerika in Karibi: **4 milijarde evrov**
- Sodelovanje s čezmorskimi državami in ozemlji (vključno z Grenlandijo): **500 milijonov evrov**
- Instrument za predpristopno pomoč: **14,5 milijarde evrov**

Današnji globalni izzivi – od podnebnih sprememb do enakosti spolov in migracij – so kompleksni, večplastni in med seboj prepleteni. Širši instrument bo odpravil ovire med prejšnjimi instrumenti, zmanjšal upravno breme in racionaliziral strukture upravljanja. Ob upoštevanju tesne medsebojne povezanosti 17 ciljev trajnostnega razvoja si nova integrirana struktura prizadeva za to, da posamezni ukrepi ne bili namenjeni samo reševanju ločenih zadev, ampak bi obravnavali **več ciljev** hkrati.

2. TEMATSKI STEBER, bo namenil **7 milijard evrov** za podporo človekovim pravicam in demokraciji, civilni družbi, stabilnosti in miru. Zaradi svoje globalne razsežnosti bo dopolnjeval dejavnosti geografskega stebera.

Človekove pravice in demokracija: 1,5 milijarde evrov

Organizacije civilne družbe: 1,5 milijarde evrov

Stabilnost in mir: 1 milijarda evrov

Globalni izzivi: 3 milijarde EUR za naslednja področja:

zdravje, izobraževanje, krepitev vloge žensk in otrok, migracije in prisilno razseljevanje, vključujoča gospodarska rast, dostojno delo, socialna zaščita in prehranska varnost.

3. STEBER ZA HITRO ODZIVANJE S PRORAČUNOM V VIŠINI 4 MILIJARDE EVROV, bo EU omogočil, da bo učinkovito posredovala pri preprečevanju konfliktov in da se bo hitro odzivala na krize in nestabilnost.

Pripomogel bo k povečanju odpornosti partnerskih držav in tudi spodbudil EU k zgodnjemu ukrepanju na področju potreb in prednostnih nalog EU v zunanji politiki. Cilji stebera:

zagotavljanje stabilnosti in preprečevanje konfliktov v kriznih razmerah

krepitev odpornosti in boljša povezanost humanitarne pomoči in razvojnega ukrepanja

odziv na potrebe in prednostne naloge zunanje politike EU

DODATNA REZERVA ZA PROŽNOST, v višini **10,2 milijarde evrov**, bo EU omogočila, da se bo lahko odzivala na nove izzive in prednostne naloge.

NALOŽBENI OKVIR

Novi instrument bo vseboval tudi **naložbeni okvir** za zunanje ukrepanje, da bi zagotovil dodatna finančna sredstva za trajnostni razvoj iz zasebnega sektorja. Sestavljen bo iz **Evropskega sklada za trajnostni razvoj** ter **jamstva za zunanje delovanje** v višini do **60 milijard evrov** za:

- podporo malih in srednje velikih podjetij
- ustvarjanje dostojnih delovnih mest
- krepitev javne in zasebne infrastrukture
- spodbujanje obnovljivih virov energije in trajnostnega kmetijstva
- podpiranje digitalnega gospodarstva itd.

Skupaj z zasebnim sektorjem in s pomočjo učinka vzvoda se bodo za obdobje 2021–2027 lahko mobilizirale **naložbe v višini do pol bilijona evrov**. EU želi podpreti tiste države, ki najbolj potrebujejo pomoč, zato bo posebno pozornost namenila obravnavanju naložbenih potreb držav v sosedstvu EU in Afriki, držav z nestabilnimi razmerami in konflikti, najmanj razvitih držav, močno zadolženih revnih držav ter regij s nezadostno infrastrukturo in potrebami po poveztivosti.

MEDSEKTORSKE PREDNOSTNE NALOGE

Medsektorske prednostne naloge v okviru instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje bodo okrepljene s **horizontalnimi cilji porabe**. S tem bo zagotovljen usklajen, celosten in strukturiran pristop glede prednostnih nalog:

- Horizontalni cilj porabe v višini 20 % za človekov razvoj.
- Cilj porabe v višini 25 % za krepitev prizadevanj na področju podnebnih sprememb.
- Horizontalni cilj porabe v višini 10 % za odpravo temeljnih vzrokov za nezakonite migracije in vzpostavitev pogojev za zakonite migracije in dobro upravljanje mobilnosti.
- Obveznost poročanja v smislu uradne razvojne pomoči bi morala veljati vsaj za 92 % finančne podpore instrumenta.
- EU si bo še naprej prizadevala za doseganje cilja, po katerem naj bi namenjala 0,7 % svojega skupnega BDP uradni razvojni pomoči, najmanj razvitim državam pa 0,2 %.

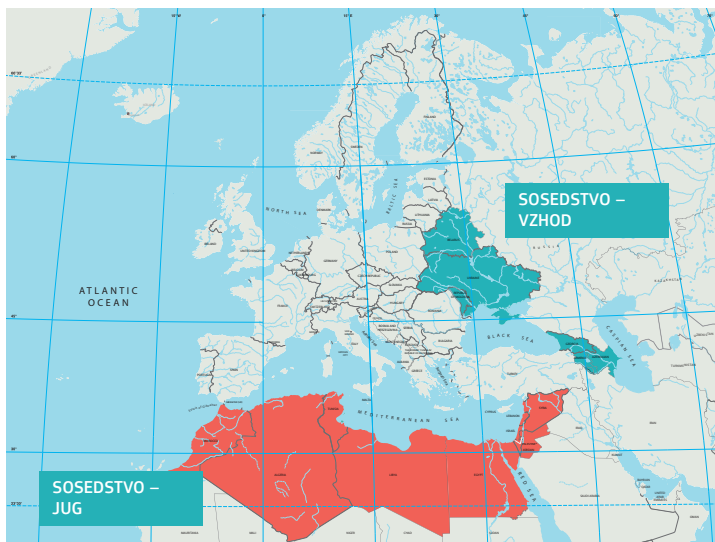

SOSEDSTVO EU

Evropska unija bo v okviru sosedске politike še naprej sodelovala s svojimi partnerji pri krepitevi **stabilizacije, varnosti in blaginje**. Večji namenski proračun v višini 22 milijard evrov bo namenjen krepitevi ključnih področij sosedске politike:

EVROPSKA SOSEDSKA POLITIKA IN ŠIRITVENA POGAJANJA

- Partnerice evropske sosedске politike – jug
- Partnerice evropske sosedске politike – vzhod

(*) Zemljevidi so namenjeni zgolj ponazoritvi.

NAČELA

Na podlagi politike: v skladu s ključnimi političnimi cilji prenovljene sosedске politike in dogovorjenimi s partnerji

Vzajemna odgovornost: pravna država in temeljne pravice

Več za več: 10 % sredstev se namenijo nagraditvi napredka na področju demokracije, človekovih pravic, sodelovanja na področju migracij, gospodarskega upravljanja in reform

PREDNOSTNE NALOGE

➤ SPODBUJANJE OKREPLJENEGA POLITIČNEGA SODELOVANJA

➤ PODPORA IZVAJANJU OBSTOJEČIH SPORAZUMOV

Pridružitveni sporazumi, pridružitveni načrti, prednostne naloge partnerstva in prizadevanja za sklenitev prihodnjih sporazumov

➤ OKREPLJENO PARTNERSTVO ZA DRUŽBENO IN GOSPODARSKO BLAGINJO

Izboljšati dostop do trga, tudi s sporazumi o poglobljenih in celovitih območjih proste trgovine, da se izboljša poslovno okolje in spodbudi naložbe za doseg postopnega gospodarskega približevanja enotnemu trgu Unije.

➤ MEDOSEBNI STIKI

Spodbujati tesnejša partnerstva z družbami med Unijo in partnerskimi državami, vključno s programoma Erasmus + in Obzorje Evropa.

➤ SPODBUJANJE REGIONALNEGA SODELOVANJA

V okviru vzhodnega partnerstva, Unije za Sredozemlje, sodelovanja na območju celotnega evropskega sosedsstva in čezmejnega sodelovanja.

➤ MOBILNOST IN UPRAVLJANJE MIGRACIJ

➤ VARNOST IN STABILNOST

MEDNARODNO SODELOVANJE IN RAZVOJ

Okvir politike za razvojno sodelovanje EU je bil določen v **evropskem soglasju o razvoju**, ki določa politično vizijo, na kateri temeljijo finančni predlogi za prihodnji večletni finančni okvir. Glavni cilj te vizije sta še vedno **izkoreninjenje revščine** ter uresničevanje **ciljev trajnostnega razvoja** iz agende ZN do leta 2030 in odločenosti ZN, da nihče ne bo zapostavljen.

Pri tem vsaj 92 % sredstev v okviru instrumenta izpolnjuje zahteve Odbora za razvojno pomoč pri OECD in zato šteje za uradno razvojno pomoč.

EU bo 20 % sredstev instrumenta namenila za socialno vključenost in človekov razvoj, vključno z enakostjo spolov in opolnomočenjem žensk.

Instrument bo poleg tega financiral tudi področja dobrega upravljanja, demokracije in človekovih pravic, podnebnih sprememb ter migracij in mobilnosti.

Zlasti bodo prednostno obravnavane države, ki najbolj potrebujejo pomoč, predvsem najmanj razvite države, države z nizkim dohodkom, nestabilne države ali države, ki jih je prizadela kriza. EU si bo še naprej prizadevala za doseganje cilja, da v uradno razvojno pomoč vloži 0,7 % svojega skupnega bruto nacionalnega dohodka, v najmanj razvite države pa 0,2 %.

Z vključitvijo Evropskega razvojnega sklada v proračun EU bo imel Evropski parlament večjo vlogo in nadzor pri razvojnih ukrepih.

EVROPSKI INSTRUMENT ZA JEDRSKO VARNOST

EU bo na podlagi Pogodbe Euratom podprla jedrske varnosti v svetu namenila **300 milijonov evrov**. S temi sredstvi bo dopolnila nekatere dejavnosti, ki se financirajo v okviru instrumenta za sosedsstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje in instrumenta za predpristopno pomoč.

ČEZMORSKE DRŽAVE IN OZEMLJA

EU bo nadaljnemu sodelovanju s čezmorskimi državami in ozemlji EU, vključno z Grenlandijo, namenila **500 milijonov evrov**, in sicer za krepitev tesnih zgodovinskih in političnih vezi z Evropsko unijo in spodbujanje njihovega gospodarskega in družbenega razvoja.

PRIMERI NOVIH CILJEV PRORAČUNA:

Novi instrument bo omogočil EU, da se bolje in hitreje odziva na globalne izzive, in sicer s poenostavljeno uporabo kratko-, srednje- in dolgoročnih ukrepov.

PODNEBNE SPREMEMBE

Izzivi, povezani s podnebnimi spremembami, so obsežni in zahtevajo kombinacijo dolgoročnih in kratkoročnih ukrepov, ob upoštevanju razvojnih potreb v partnerskih državah in spodbujanju naložbenih priložnosti na področju zelenih tehnologij in energije. Naravnih nesreč je čedalje več, močnejša je tudi njihova intenzivnost, zaradi česar je potrebna takojšnja pomoč.

- EU lahko v okviru **stebra za hitro odzivanje** zagotovi kratkoročno pomoč na hiter in učinkovit način, denimo za nesreče zaradi vremenskih razmer, kot je denimo vremenski pojav El Niño. Podpora bo v celoti dopolnjevala humanitarno pomoč EU, spodbujala **povezovanje med** humanitarno pomočjo in razvojno pomočjo ter krepila **odpornost** v prizadetih partnerskih državah.
- Instrument, ki želi **cilju za boj proti podnebnim spremembam dodeliti kar 25 % sredstev**, si prizadeva za vzpostavitev dolgoročnega razvojnega sodelovanja v EU na tem področju na usklajen in učinkovit način.
- Okrepljeno sodelovanje in **partnerstvo s podobno mislečimi zavezniki** v svetu bo omogočilo skupen odziv.
- **Rezerva za prožnost** je nov enotni instrument, ki bo EU omogočil, da upošteva spreminjajoče se potrebe in nove prednostne naloge.
- **Naložbeni okvir** za zunanje ukrepanje, vključno z dejavnostmi za povezovanje javnih in zasebnih finančnih virov, in inovativni jamstveni sklad si bosta prizadevala za sprostitev in spodbujanje finančnih sredstev, namenjenih naložbam v podnebne ukrepe, na primer za energijo iz obnovljivih virov.

MIGRACIJE

Migracije so še naprej svetovni izziv. Dolgoročna obravnava nezakonitih migracij in odstranjevanje temeljnih vzrokov ter ohranjanje zmogljivosti za takojšnje odzivanje na krizne razmere so ključnega pomena. EU si prizadeva, da bi kompleksen izziv, povezan z migracijami, reševala s celovitim pristopom. Novi instrument bo še povečal uspešnost in učinkovitost politik EU.

- Novi instrument se bo v celoti dopolnjeval s **kratkoročnimi in dolgoročnimi** ukrepi ter **notranjimi in zunanjimi vidiki migracij**, in sicer v skladu s celovito evropsko agendo za migracije.
- EU lahko v okviru **stebra za hitro odzivanje** zagotovi kratkoročno pomoč na hiter in učinkovit način, denimo za odziv na kritične razmere zaradi begunskega vala na območjih, prizadetih zaradi spopadov, ali pritoka migrantov. Podpora bo v celoti dopolnjevala humanitarno pomoč EU, spodbujala **povezovanje med** humanitarno pomočjo in razvojno pomočjo ter krepila **odpornost** v prizadetih partnerskih državah.

- Revščina, nestabilnost, konflikti in podnebne spremembe so med razlogi, zaradi katerih ljudje v upanju na boljše življenje zapuščajo svoje domove. Odpravi temeljnih vzrokov nezakonitih migracij in prisilnega razseljevanja bomo namenili **10 % finančnih sredstev**, zlasti spodbujanju razvoja in vključujočih gospodarskih priložnosti ter ustvarjanju pogojev za zakonite migracije in dobro upravljanje mobilnosti.
- **Naložbeni okvir** za zunanje ukrepanje, vključno z dejavnostmi za povezovanje javnih in zasebnih finančnih virov, si bo prizadeval za sprostitev sredstev za krepitev povezave med razvojem in migracijami.
- Rezerva za prožnost bo omogočila EU, da se hitro odzove na nove izzive, denimo na migracijske pritiske.

ČLOVEKOVE PRAVICE, DEMOKRACIJA IN DOBRO UPRAVLJANJE

Uveljavljanje človekovih pravic in demokracije je v središču zunanjega delovanja EU, še posebej zato, ker so človekove pravice in civilna družba v številnih delih sveta čedalje bolj ogrožene. EU je še naprej referenčna točka za vse, ki si prizadevajo za uveljavljanje človekovih pravic in demokracije – z novim instrumentom bo zdaj to lažje. Omogočal bo uporabo kratko-, srednje- in dolgoročnih ukrepov z vsemi akterji civilne družbe, od lokalnih do mednarodnih.

- **Geografski steber** bo omogočal prožen in prilagojen pristop, ki bo upošteval razmere in potrebe zadevnih partnerskih držav in regij. Podpora EU bo pripomogla h krepitvi demokratičnih procesov, upravljanja in nadzora v partnerskih državah.
- EU bo z novim instrumentom še naprej krepila človekove pravice, civilno družbo in spodbujala delovanje neodvisnih in pluralističnih medijev.
- Ti ukrepi bodo dopolnjeni z ukrepi v okviru **tematskega stebra** v višini **1,5 milijarde evrov** – to je zlasti pomembno na območjih, kjer se prostor za delovanje borcev za človekove pravice in civilne družbe vse bolj krči.
- **Misije za opazovanje volitev** bodo še naprej podpirale demokratične procese v partnerskih državah.
- EU je in ostaja zanesljiva **partnerka na svetovni ravni** in odločno podpira **multilateralizem** – posebno pozornost namenja zlasti Uradu visokega komisarja za človekove pravice, Mednarodnemu kazenskemu sodišču ter ustreznim regionalnim in nacionalnim mehanizmom na področju človekovih pravic.